

tega ne bode maral posvetiti učiteljskemu poklicu. S takim duševno nezrelim učiteljskim naraščanjem se tudi narodovi naobrazbi ne bode koristilo. Šola, narodna izomika, ljudsko blagostanje ohrani se le tedaj na površji, ako se tudi učitelj v službenem, gmotnem, družabnem in pravnem oziru vzdržuje na površju časa.

Naslanjaje se na to izjavo danes tukaj zbrano slovensko učiteljstvo terja:

1.) Uvaževaje prežalostno gmotno stanje vsega slovenskega ljudsko-šolskega učiteljstva — in glede na to, da v kratkem izboljšajo plače c. kr. uradnikom, duhovnikom in častnikom, zahtevamo, da se tudi ljudskim in meščanskim učiteljem, ko so za državo in deželo vendar najvažnejši činitelj, letni dohodki uravnajo, tako, da bodo jednaki onim c. kr. uradnikov v 11., 10. in 9. plačilnem razredu za učiteljstvo ljudskih ter v 10., 9. in 8. plačilnem razredu za učiteljstvo meščanskih šol.

2.) Predno stopi ta uravnava v veljavo, dovolijo naj se v ta namen povsodi in takoj primerne draginjske doklade.

3.) Ker deželni zbori najbrže tudi vprihodnje ne bodo upoštevali § 55. državnega zakona z dne 14. maja 1869. l., da bi učiteljem plače uravnali tako, da bi ti zamogli vso svojo moč obračati v svoj poklic ter da bi jim tudi v resnici bilo mogoče, svojo rodbino živiti primerno okolnostim dotičnega kraja, sklene se, visoko c. kr. vlado naprositi, da blagovoli šolo vsprejeti v svoje področje, to je, ljudska šola naj se podržavi.

4.) V dosego tega naj „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ stopi v dogovor z drugimi deželnimi učiteljskimi društvi v Avstriji, da ukrenejo vse potrebno.

5.) Vsa ta društva naj visokemu c. kr. ministerstvu za uk in bogočastje predlože „skupno spomenico“, v kateri naj se razkrije gorje in prežalostno gmotno stanje vsega ljudsko-šolskega učitelja po avstrijskih deželah.

6.) Ako deželna učiteljska društva — oziroma „zveze teh društev“ — spoznajo za potrebno, pošlje naj se v ta namen posebna deputacija do ministerskega predsednika, naučnega ministra — in celo do Njegovega Veličanstva, presvetlega cesarja in vladarja. Manjše dežele bi bile zastopane po enem, večje pa po dveh ali treh odposlancih.

7.) Službena leta naj se vsled težavnega in napornega dela, ki ga ima učitelj pri vzgoji in pouku mladine, skrajšajo na 35 let, uštevši tudi leta začasnega službovanja.

8.) Naslov „podučitelj“ naj se odpravi brezpogojno.

9.) Tajna kvalifikacija je nekaka nenravna in nepotrebna uredba, torej naj se odpravi.

10. Šolski zakon o nadzorovanju šol predela in popravi naj se v tem smislu, da se krajnim šolskim svetom vzame pravica nadzorstva v pedagogičnem in didaktičnem oziru; prepusti pa naj se jim samo oskrbovanje stvarnih šolskih potrebščin.

11.) Glede na to, da pri sedanjih družbenih razmerah dobra vzgoja mladine posebno blagodejno vpliva v korist in blagor državi in deželam, skrbi naj se za večjo

izobrazbo učiteljstva. Ako bi država to zahtevo odklonila, naj potem dežele to velevažno vprašanje prevzamejo same v svojo oskrb po vzgledu Dunajskega mesta.

12.) Posel „občinskega tajnika“ je časten in tak, da ga sme učitelj v prostem času opravljati; torej mu tega višje šolske gosposke tudi ne morejo in ne smejo zabraniti, ker ne nasprotuje zakonito določenim naredbam.

13. Pri bodočih volitvah v deželne zastope naj se po vseh slovenskih pokrajinah postavi vsaj jeden kandidat iz vrste učiteljev v imenik poslancev, da ti potem kot izvedenci v šolskih zadevah pri sklepanju novih šolskih zakonov, ali pa pri preosnovi že obstoječih, zmorejo vedno mnenje izraziti s pedagogičsko-didaktičnega stališča. Ti zastopniki iz učiteljskega stanu bili bi toraj naši pravi zagovorniki in nekako poročstvo za boljšo prihodnost vsega slovenskega-učitelja.

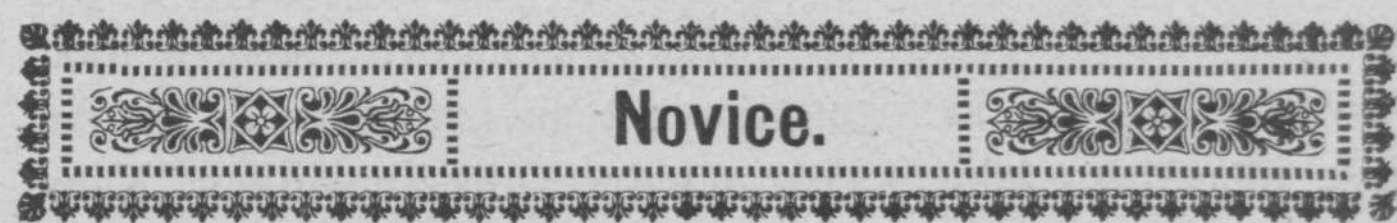
Hvala Vam lepa, da ste me blagovolili toliko časa poslušati. Prosim pa zdaj, da o tem perečem vprašanju izreče še kdo drugi svoje misli — in morebiti tudi svoje pomislike. (Burno odobravanje in „živio“-klici.)

Poučni in zabavni drobiž.

Londonska policija. V Londonu je 15.271 policijskih stražarjev, a navzlic temu se je dogodilo minolega leta 20 024 hudodelstev, med temi 18 umorov in 37 ubojstev. — Zanimivo je poročilo o izgubljenih predmetih, kajti isto osvetljuje pozabljivost ljudij in — poštenost kočijažev: fijakerjev in omnibusov. Le-ti so lani izročili okolu 30.000 predmetov, pozabljenih v vozech. Človek ne bi niti mislil, kaj ljudje vse pozabljajo v kočijah; našli so se: bicikli, perspektivi, šivalni stroj, mačka, kanarček, električna baterija, možgani konja v špirtu in drugo. Največe število dosežajo pozabljene palice in dežniki. Lani jih je bilo 15 626.

Novi perzijski šah se v marsičem razlikuje od svojega prednika. On ne mara v Evropo in niti ne misli na draga potovanja. Zato se ne izpolni želja Francozov, da bi došel obiskat svetovno razstavo leta 1900 — Novi šah je odpravil že preko 8000 nepotrebnih uradniških služeb. Celo službo vojnega ministra je odpravil ker je sam prevzel ta posel. O nje govi varčnosti najbolje govori dejstvo, da upotrebljeva — za orientalskega potentata zares le neznatno svoto — 30.000 gld. na leto, dočim je njegov prednik trošil 2 milijona na leto.

Tunel pod morjem. Italijanski inženir de Johannes je izdelal in razstavil načrt. tunelu, kateri naj bi se napravil pod morjem in kateri naj bi vezal otok Sicilijo in Kalabrijo, in sicer s krajem Aspromonte ležečem na najjužnejšem koncu laškega škornja. Troški za tunel bi znašali 700 milijonov gl.

Novice.

— **Novi krški škof.** Škofom na Krku je namesto Šterka, ki je postal škof tržaški, imenovan preč. g. monsignor dr. Anton Mahnič, profesor bogoslovja v Gorici.

— **Novo poštno in brzojavno poslopje** se je dne 21. t. m. v navzočnosti dostojanstvenikov in zastopnikov raznih korporacij slavnostno blagoslovilo in otvorilo. Frančiškanski župnik g. o. Hugolin Sattner je blagoslovil zgradbo, na kar je nagovoril zbrane g. ministerjalni svetnik pl. Anderlan; odgovoril je poštni in brzojavni ravnatelj dr. Pokorny. Udeleženci